290993

Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

24 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА. № 186 (681). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

ЎЗБЕКИСТОНЛИК 90 НАФАР ТАЛАБА МИСРГА ЎҚИШГА ЖЎНАБ КЕТАДИГАН БЎЛДИ

Ўзбекистондаги учта олий ўқув юрти — Тошкент шарқшунослик институти, иқтисод университети ҳамда молия институтининг талаба ва аспирантлари Миср Араб Жумҳуриятидаги олий ўқув юртларида араб филологияси, араб давлатлари тарихи, халқаро ҳуқуқ ҳамда бошқа фанларни ўрганиш имкониятига эга бўлдилар.

Улар бу мамлакатнинг машҳур дорилфунунларида, шунингдек жамиятшунослик ва техникага оид мутахассисликларни ҳам ўрганишлари мумкин. Ўқитувчилар ҳам бу ерда малака оширадилар. Республиканинг барча вилоятлари ва Қорақалпоғистондан деярли 90 нафар вакил Мисрга ўқишга жўнаб кетишмоқда.

Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида Мисрга ўқишга кетаётган талабалар, ўқитувчилар ва аспирантлар билан учрашув бўлди. Учрашувда бу тадбир Ўзбекистон билан Миср ўртасида тузилган маориф соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартномага асосан ўтказилаётгани таъкидланди.

— Миср билан амалий алоқаларимиз анъанавий бўлиб қолган, деди учрашувда Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазири Ж. Абдуллаев. — Бу алоқалар 50-йилларда бошланган эди. Шу вақт ичида олий ўқув юртларимизда кўплаб мисрлик талабалар таълим олдилар. Ҳозир ҳам бизда шу мамлакатдан келган талабалар ва аспирантлар таълим олишмоқда. Ўзбекистондаги кўпгина олий ўқув юртлари Мисрнинг олий ўқув юртлари билан бевосита алоқани йўлга қўйган. Масалан, шарқшунослик институти Қоҳирадаги «Ал-Азҳар» дорилфунуни билан мутахассис айирбошлаш тўғрисида шартнома тузган.

Ҳозир маркетинг, бизнес ва ишбилармонлик соҳасидаги мутахассислар Ўзбекистонга жуда зарур. Бундай мутахассисларни тайёрлашда АҚШ, Германия, Туркия, Хитой, Ҳиндистон олий ўқув юртлари қатори Миср дорилфунунлари ҳам катта ёрдам бериши мумкин. Ҳозир бу мамлакатларда кўплаб ўзбек йигит ва қизлари таълим олишмоқда.

Учрашувда Миср Араб Жумҳуриятининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили Муҳаммад Абдулғани иштирок этди.

Л. СТРУННИКОВА,
ЎзА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби Олийлари,

Сизга бу мактубни ёзаётганимдан бениҳоя бахтиёрман. Айни лаҳзаларда бутун вужудим фавқулодда шодлик ва қувонч туйғулари билан лиммолим.

Ўзбекистоннинг буюк халқи менинг улуғ бобокалоним, Жаҳонгир Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўраётгани мен учун чиндан ҳам оламшумул воқеадир. Бу ҳақдаги мўъжазгина хабардан маҳаллий газеталаримиз орқали воқиф бўлгач, қалбимни чулғаган севинч ҳиссиётини сўз билан ифода этмоққа ожизман.

Сиз Жаноби Олийларининг бобокалоним Бобур ҳазратларини Ўзбекистоннинг буюк қаҳрамони сифатида юксак меҳр ва эҳтиром билан таърифлаганингизни матбуот хабарларидан ўқиб, бошим кўкларга етди.

Айни пайтда кўнглимдаги бу мислсиз шодумонликни Ўзбекистондаги барча оға-иниларим, опа-сингилларим билан баҳам кўрмоқни истайман ҳамда уларнинг ҳамиша бахтли-саодатли бўлишларини ва янада камол топишларини дуо қилиб қоламан. Умид қиламанки, бобокалонимиз Бобур ҳазратларининг таваллуд тўйлари олий мақом даражада ва беҳад гўзал нишонланажак.

Чексиз эҳтиром ва самимий тилаклар билан

Зиёвиддин ТУСИЙ,

«Буюк мўғуллар сулоласи» жамиятининг бош котиби, Марҳум Баҳодиршоҳ Зафарнинг набираси. Ҳайдаробод шаҳри, Ҳиндистон Республикаси.

Навоий кон-металлургия комбинати жамоасига

Азиз дўстлар!

Комбинат ишчиларини, муҳандис-техник ходимларини, меҳнат фахрийларини, бутун жамоани корхонанинг 35 йиллиги билан самимий қутлайман.

Навоий кон-металлургия комбинати жамоаси Қизилқум минерал бойликларини ўзлаштириш юзасидан ўз олдига қўйилган вазифани шараф билан бажарди. Корхона меҳнатчилари қийин тоғ-геология ва табиий-иқлим шароитида қисқа муддатда конлар, карьерлар ва заводлар, энергия ва сув билан таъминлаш иншоотлари, темирйўл ва автомобиль йўли қурдилар. Навоий, Учқудуқ, Зарафшон, Нуробод, Зафаробод шаҳарлари барпо этилиб, уларда ёрдамчи соҳалар ривожлантирилди, замонавий уй-жойлар, ижтимоий-маданий ва маиший мақсадларга мўлжалланган иншоотлар бунёд этилди.

Комбинат қурилиши йирик Навоий саноат маркази барпо этилиши учун асос бўлди, турли миллатларга мансуб юқори малакали мутахассислар тайёрлаш мактабига айланди.

Ҳозирги вақтда комбинат қидирув-излаш ишларини олиб бораётган, маъдан қазиб чиқариб ва бойитиб, уран концентрати ва ўта соф олтин олаётган кенг кўламли корхонадир. Бу ердаги олтин олиш технологияси жаҳон тажрибасида мислсиз ҳисобланади. Олтиннинг юқори сифати эса кўпгина совринлар билан тақдирланган. Комбинатда машинасозлик маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган, олтингугурт кислотаси ва халқ истеъмоли моллари тайёрлаб берадиган янги қувватлар барпо этилди, ташқи иқтисодий фаолият ривожланмоқда.

Комбинат ходимларининг фидокорона меҳнати билан Мурунтов кони негизида ишлаб турган корхоналарни таъмирлаш ва Кўкпатас кони негизида янги кон-руда корхонасини барпо этиш ҳисобига олтин қазиб чиқарувчи саноатни жадал ривожлантириш дастури амалга оширилмоқда.

Сизнинг минтақадаги энг йирик саноат комплексингиздаги меҳнаткашлар қилаётган ишлар Ўзбекистон халқи турмушини яхшилаш, унинг фаровонлигига эришиш ишига қўшилган салмоқли ҳиссадир.

Навоий кон-металлургия комбинатининг шонли жамоаси бундан буён ҳам иқтисодий барқарорликни мустаҳкамлашга, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга, Ўзбекистон Республикасининг мустақиллигини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишига аминман.

Ҳаммангизга, қариндош-уруғларингиз ва яқин кишиларингизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ҳамда ижодий ютуқлар тилайман.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

«ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» БИРЛАШМАСИНИНГ НАМУНА КЎРСАТГАН ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Тармоқдаги кўп йиллик ҳалол меҳнати, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришгани ва ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун қуйидагиларга Фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ»

Абдукаримов Абдурашид — 1-йигирув-тўқув фабрикасининг ип йигирувчиси

Каримбоева Маъмура Абдуллаевна — гул босиш фабрикасининг назоратчиси

Қулматова Дилбар Баратовна — 1-йигирув-тўқув фабрикасининг тўқувчиси

Трофимов Евгений Александрович — гул босиш фабрикаси цех бошлиғи

Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин:

Абдуллаева Назокат Ҳамроевна — ип фабрикаси ип ўраш дастгоҳи оператори

Акбаров Ўткир — 1-фабрика директори

Акрамова Гулчеҳра Эркиновна — 5-тўқув фабрикасининг тўқувчиси

Аҳмедова Равила Султоновна — 2-йигирув-тўқув фабрикаси тўқувчиси

Эргашев Ботир Қодирович — бош директор

Ишутина Антонина Михайловна — ип фабрикаси ишлаб чиқариш таълими инструктори

Лазарева Тамара Григорьевна — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси халқ истеъмоли моллари, савдо ва пуллик хизмат бўлими мутахассиси

Лусинян Вазген Иванович — 3-фабрика директори

Мажидова Манзура Тўлқиновна — 3-йигирув фабрикаси ип йигирувчиси

Маҳкамова Вазира Абдуғаниевна — 4-йигирув-тўқув фабрикаси тўқувчиси

Саидов Ёқубжон Султонжонович — 3-тўқув фабрикаси уста ёрдамчиси

Саидазимова Гулхан Саидазимовна — 2-йигирув-тўқув фабрикасининг ип йигирувчиси

Султонова Умри — ходимларни ишга олиш ва тайёрлаш бўлимининг бошлиғи

Турсунов Абдуқаюм Абдуллаевич — гул босиш фабрикасининг ишчиси

Ҳаётова Ирсой Абдуқодировна — 2-йигирув-тўқув фабрикасининг ип йигирувчиси

Шименова Валентина Федоровна — бош муҳандис.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 23 сентябрь.

«ЎЗИМНИ-ЎЗИМ ОТАМАН, АСАБИМ ЧАТОҚ»

МУХОЛИФАТ БОШЛИҚЛАРИНИНГ СИЁСИЙ ҚИЁФАСИНИ БОСИБ ЧИҚАРИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАМИЗ

Мақолада тилга олинган «демократлар»га бизда ҳам йўл очиб берилганда, билмадик, қандай кунларга қолар эдик, минг қатла шукурким худонинг ўзи асради. Зора, ўзини «демократ» деб билганлар ҳам ушбу мақолани ўқиб, адолатли хулосалар қилишса.

Мақола газетхонлар эътиборига ҳавола этиляпти.

Шодмон Юсупов, уни Шодмон Юсуф ҳам дейишади, 1949 йилда Қўрғонтепа вилоятида туғилган, миллати тожик, олий маълумотли, фалсафа фанлари номзоди, собиқ марксизм-ленинизм идеологи, Тожикистон Фанлар академияси фалсафа бўлимининг собиқ партия ташкилотчиси. Эътиқодли коммунистман деб ҳаммани ишонтириб келган эди. 1990 йилгача ҳам илмий ва ижодкор зиёлилар орасидаги миллатчи унсурлар олға сурган сепаратчилик (ажралиб чиқиш) ғояларига қарши байналмилалчилик нуқтаи назаридан иш тутган эди. Жамиятшунос олим, атеист сифатида у ислом ақидапарастларининг таъсири остидаги жойларда яшовчи қариндошлариникида бўлган вақтда ақидапарастларнинг раҳнамолари билан учрашиб турган. Улар билан мунозаралардан сўнг ана шу диний-сиёсий оқимнинг муддаолари нақадар ҳавфли эканини англаб етди. Бу оқим ислом давлатини ўрнатишга интилаётган эди. Ўз кузетишлари, хавотирликлари ҳақида у Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг ўша пайтдаги масъул ходимларига бир неча бор маълум қилган эди (у сиёсатшунос сифатида партия ўқуви тизимида машғулотлар ҳам олиб борган). Бунда у ижтимоий-сиёсий муаммоларни кўра билгани учун сиёсатшунос сифатида партиянинг фаол ходимлари назарига тушаман ва мафкура соҳасидаги ишга кўтариламан деб юрди. Келажакда Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг мафкура бўйича раҳбарларидан бири бўлиб қолишга умид боғлади. Тожикистон Фанлар академияси парткомининг котиби лавозимига ўз номзоди кўрсатилганини касб соҳасидаги ўсишининг биринчи босқичи деб билди. Аммо иззатталаб феълини билган ҳамкасблари унга ишонч билдирмадилар. Шундан кейин у ҳамкасбларига Тожикистон

(Давоми 4-бетда).

Иқтисодий ислоҳот муаммолари

КАТТАҚЎРҒОНЛИК ТАДБИРКОРЛАР

Кейинги пайтда Самарқанд вилоятида ўсимлик мойи етишмаётгани, хўжалик совуни эса тақчил молга айланаётганлиги ҳақида тез-тез гапирадиган бўлиб қолдилар.

Бу эътирозларда ҳам жон бор. Чунки Каттақўрғон ёғ-мой комбинатида бу турдаги маҳсулотлар олдинги вақтларга нисбатан анча кам ишлаб чиқарилиптти. Масалан, комбинат ўтган ярим йил давомида 170 минг тонна ўрнига 42 минг тонна чигит олди. Ана шу хом ашёдан 9.313 тонна ўсимлик мойи ишлаб чиқарилди, холос.

Тўғри, республика ҳукумати аҳолини зарур озиқ-овқат маҳсулоти билан таъминлайдиган бу корхонага хом ашё етказиб бериш учун янги-янги имкониятларни қидириб топаяпти. Масалан, йил бошидан буён комбинатга АҚШдан йигирма олти минг тонна соя олиб келинди. Йилнинг иккинчи ярмида корхонага республика заҳирасидан яна 20 минг тонна соя ажратилади.

Корхона, шунингдек, совун тайёрлайдиган энг йирик комбинатлардан ҳисобланади. Лекин Россиянинг Волгоград, Волгодонск, Кемерово каби шаҳарларидан олинадиган синтетик мой кислотаси, каустик ишқор ва шунга ўхшаш бошқа хом ашёларни етказиб беришда мунтазам равишда узилишлар содир бўлаётир. Бундан ташқари, қарийб ўттиз йилдан буён Туркманистондан уайтспирт эритмаси олинади. Бироқ Ўзбекистон ва Туркманистон ўртасидаги давлатлараро келишувда бу маҳсулот эътибордан четда қолганлиги учун Красноводск шаҳридаги нефтни қайта ишлаш заводи эритма юборишни тўхтатган. Натижада совун тайёрлаш режаларини бажариш ҳам катта хавф остида қолди.

Яқинда корхонага Малайзия Республикасидан ишбилармонлар ташриф буюришди. Улар пальма мойини қўшиш орқали қуюқ совун, шампун, совун пастаси ишлаб чиқаришни таклиф этишди. Агар бу борада ўзаро келишувга эришилса, тез орада хом ашё муаммоси ҳал этилиб, совун тайёрлаш ҳам кескин ортар эди.

Ҳа, бугунги иқтисодий шароит ҳар бир ташкилот ва корхона жамоасини ўзига хос синовдан ўтказмоқда. Ечимини кутаётган ўнлаб муаммоларни ҳал қилиш эса раҳбарларнинг топқирлигига, меҳнат жамоасининг бирдамлигига, уларнинг бугунги кунда нечоғлиқ жонбозлик кўрсата олишига боғлиқ. Каттақўрғон шаҳридаги Мирзо Улуғбек номли ёғ-мой комбинати ишчи-хизматчиларида эса тадбиркорлик ҳам, ғайрат-шижоат ҳам етарли.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР * ЯНГИЛИКЛАР

СЕРОБЛИККА НИМА ЕТСИН

ЧОРТОҚ. Озиқ-овқат дўконларида макарон сероб бўлиб қолди.

ТУМАН матлубот жамияти Италиядан ускуна келтириб, махсус ҳозирланган бинога ўрнатди. Айни дамда хорижий технология асосида тўрт хил маҳсулот тайёрланмоқда.

ЎҚИТУВЧИ МИНБАРИ

ФАРҒОНА. «Устоз» газетасининг илк сони муштарийлар қўлига тегди.

ВИЛОЯТ ўқитувчилари ўз нашрларига эга бўлишди. Бундан кейин унинг саҳифаларида халқ таълими янгиликлари, устоз-ўқитувчиларнинг иш тажрибалари, тармоқ муаммолари, одоб-ахлоқ мавзуидаги мақолалар ва суҳбатлар чоп этиш мўлжалланаяпти.

КИЧИК КОРХОНАНИНГ КАТТА ИШЛАРИ

ЖИЗЗАХ тумани. «Ўзбекистон» давлат хўжалигида кичик корхоналарга катта эътибор берилаётир.

Уй бекаларини иш билан таъминлашнинг энг маъқул йўли ҳам шу. Узоққа боришмайди, вақти-вақти билан уйдан, бола-чақалардан хабар олиб туришга ҳам қулай. Дилфуза Фарсохонова атлас тўқиш корхонасида меҳнат қилаяпти. Ўзи ёш бўлишига қарамай, янги ишга келганларга касб сирларини ўргатмоқда.

АЪЛОЧИЛАРГА ИМТИЁЗ КАТТА

АНДИЖОН. 19-ҳунар техника билим юрти қошида Туркиянинг ҳунар лицейи очилди.

ЛИЦЕЙГА бу йил 9-синфни битирган юз нафар ўғил-қиз қабул қилинади. Улар тест усулида синовдан ўтишади. Ўқувчилар тўрт йил давомида енгил саноат корхоналарида эҳтиёж катта бўлган касбларни ўрганишади. Бепул овқат, кийим-бош ва ётоқхона билан ҳам таъминланадилар. Лицейни аъло битирганлар эса Туркия олий ўқув юртларида ўқишни давом эттириш имтиёзига эга бўлишади.

САРСОНГАРЧИЛИК БАРҲАМ ТОПАДИ

АМУДАРЁ ТУМАНИ. Ғишт заводи қошида ташкил этилган карбид цехи маҳсулот бера бошлади.

ИЛГАРИ нафақат туман, балки республикадаги кўпгина ташкилотлар бу маҳсулотни четдан сотиб олишарди. Энди сарсонгарчиликка чек қўйиладиган бўлди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, корхона тўла қувват билан ишлай бошлаганидан сўнг, карбидга бўлган эҳтиёж қондириларкан.

ҲИДОЯТ МОМОНИНГ ТЕРАКЛАРИ

ИШТИХОН. 60 ёшни қоралаган Ҳидоят момо Муродобод хўжалигидан бўш ётган тўрт гектар ерни олиб, 60 минг туп япон теракларини ўтқазган эди. Кўчатлар вақтида парваришлангани учун тезда бўй берди.

СУРАТДА: Ҳидоят Нарзуллаева фарзандлари билан.

ЎРГАНИШ АЙБ ЭМАС

ТОШКЕНТ. Ўзбекистон, АҚШ, Туркия, Туркманистоннинг машҳур кулоллари анъанавий халқаро симпозиумга тўпландилар.

УСТАЛАР ушбу анжуманга асосан тажриба алмашиш, миллий санъатнинг бой анъаналарини изчил давом эттираётган Ўзбекистон кулолларининг ютуқлари билан танишиш учун келганлар. Улар бир ой давомида Тошкент кулолчилик устахоналарида ишлаб, амалий санъатнинг мазкур тур йўналиши бўйича фикр алмашадилар. Шу мақсадда Бухоро, Самарқанд, Тошкент рассомларининг устахоналари ва музейларни бориб кўришади. Пировардида кулолчилик асарлари кўргазмаси ташкил этилади.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ДАВЛАТ СТАТИСТИКАСИ ТЎҒРИСИДА

Ушбу Қонун Ўзбекистон Республикасида статистикани ташкил этиш масалаларини тартибга солади, давлат статистика органларининг ваколатлари ва вазифаларини белгилаб беради ҳамда республиканинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига доир статистика маълумотларининг ягона тизимини юритиш учун асос яратиб беради.

I БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Давлат статистикаси тўғрисидаги қонунлар

Давлат статистикасига доир қонунлар ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан, Қорақалпоғистон Республикасида эса Қорақалпоғистон Республикаси қонунларидан ҳам иборатдир.

2-модда. Давлат статистикасининг асосий вазифалари

Давлат статистикасининг асосий вазифалари:

статистика соҳасидаги давлат сиёсатини рўёбга чиқариш;

Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий ва ижтимоий ҳаётида рўй берадиган жараёнларга доир статистика маълумотлари тўплаш, тайёрлаш, уларни умумлаштириш ва ҳар томонлама таҳлил этиш;

илмий тадқиқотларнинг натижалари, халқаро стандартлар ва тавсиялар негизида статистикага доир ишлар услубини ишлаб чиқиш ва жорий этиш;

статистика маълумотлари аниқ, холис, тезкор, барқарор ва тўла-тўкис бўлишини таъминлаш;

амалдаги қонунлар доирасида статистика маълумотларининг мажмуи ошкора ва очиқ бўлиши ҳамда улардан барчанинг фойдалана олишини таъминлаш;

республика хусусиятларини акс эттирувчи статистика кўрсаткичлари ҳар томонлама тўлиқ ва изчил бўлишини таъминлашдан иборатдир.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг бошқа давлатлар билан статистика соҳасидаги ўзаро муносабатлари

Ўзбекистон Республикасининг бошқа давлатлар билан статистика соҳасидаги ўзаро муносабатлари халқаро шартнома ва битимлар орқали тартибга солинади.

Ўзбекистон Республикаси халқаро статистика ташкилотларининг ишида иштирок этади, улар билан зарур ижтимоий- иқтисодий маълумотлар ва иш тажрибалари алмашади.

II БОБ. ДАВЛАТ СТАТИСТИКАСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ. ДАВЛАТ СТАТИСТИКА КУЗАТУВИ

4-модда. Давлат статистика органлари

Ўзбекистон Республикасида давлат статистикасини Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитаси (Ўзистиқболстат) ва унинг Қорақалпоғистон Республикасидаги, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлардаги органлари амалга оширадилар. Уқтириб ўтилган органлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлайдиган ўз Низомлари асосида ишлайди ва Ўзбекистон Республикаси давлат статистикаси органларининг ягона тизимини ташкил этади.

5-модда. Давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа органлар

Давлат статистика органларидан ташқари Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари, корпорациялар, концернлар, уюшмалар, бирлашмалар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви маҳаллий органлари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органлари ўз ваколатлари доирасидаги вазифаларни бажариш учун давлат статистика ҳисоботининг тасдиқланган шаклларига мувофиқ давлат статистикаси билан шуғулланадилар.

Идоравий (тармоқ) статистика ҳисоботининг ҳажмлари давлат статистика органлари билан келишилган ҳолда вазирликлар ва идоралар томонидан мустақил белгиланади.

6-модда. Давлат статистика органларини молиявий ва моддий-техника таъминоти

Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитасининг, Қорақалпоғистон Республикасидаги, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлардаги давлат статистика органларининг таъминоти давлат бюджети ҳисобидан амалга оширилади.

Давлат статистика органларига қарашли корхоналар, ташкилотлар, муассасалар ва айрим бўлинмалар ўз фаолиятини хўжалик ҳисоби принципларида амалга оширишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлайдиган статистика ишлари режасига биноан ўтказиладиган статистика кузатуви давлат бюджетидан пул билан таъминланади. Қўшимча ишларни бажаришга буюртмачи томонидан ҳақ тўланади.

Давлат статистика органларининг моддий-техника таъминоти Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати томонидан амалга оширилади.

7-модда. Статистика кузатувининг турлари

Статистика кузатувининг давлат статистика кузатуви, тармоқ статистика кузатуви, минтақавий статистика кузатуви ва ташаббускорлик асосидаги статистика кузатувидан иборат турлари бўлиши мумкин.

Давлат статистика кузатувини амалга ошириш тартибини, тегишли ҳужжатларни республикада статистика ишларини ташкил этишнинг асосий принципларига асосланган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитаси ишлаб чиқади ҳамда тасдиқлайди.

8-модда. Давлат статистика кузатувлари.

Давлат статистика кузатувлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан давлат статистика органлари, шунингдек давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа органлар, ўзга юридик шахслар томонидан амалга оширилади.

Давлат статистика органларида ишламайдиган шахсларни жалб этган ҳолда давлат статистика кузатувини ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан ана шу қарорда белгиланган шартларда амалга оширилади. Уқтириб ўтилган ишлар бажарилишини ташкил этиш вазифаси Қорақалпоғистон Республикаси Ҳукуматининг, давлат ҳокимияти маҳаллий органларининг зиммасига юклатилади. Статистика кузатуви ўтказишга жалб этилган шахслар давлат статистика органларининг мансабдор шахслари билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва жавобгарликни зиммага оладилар.

9-модда. Тармоқ, минтақавий ва ташаббускорлик асосидаги статистика кузатувлари

Тармоқ, минтақавий ва ташаббускорлик асосидаги статистика кузатувлари вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, корпорациялар, концернлар, уюшмалар, бирлашмалар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви маҳаллий органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органлари ва шартнома асосида бошқа юридик шахслар томонидан амалга оширилади.

10-модда. Статистика кузатувлари ўтказишда юридик шахслар ва фуқароларнинг вазифалари

Статистика кузатувлари ўтказилиши вақтида юридик ва жисмоний шахслар дастлабки ҳужжатлардан фойдаланиш имкониятини, башарти, қонунларга зид келмаса, заруратга қараб, хизмат ва уй-жой биноларидан, ер участкаларидан фойдаланиш имкониятларини ҳам таъминлаб беришлари шарт.

III БОБ. СТАТИСТИКА МАЪЛУМОТЛАРИНИ ТАҚДИМ ЭТИШ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ

11-модда. Статистика маълумотлари тақдим этиш

Барча юридик шахслар ва тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар, структура бирликлари, башарти, Ўзбекистон Республикасининг қонунларида бошқа қоида назарда тутилмаган бўлса, давлат статистика кузатувлари ўтказиш учун зарур бўлган маълумотларни бепул тақдим этадилар.

Статистика маълумотлари аниқ бўлиб, тўла ҳажмда, белгиланган муддатда ва белгиланган адреслар бўйича тақдим этилиши лозим. Статистика маълумотларини тақдим этиш тартиби давлат статистика органлари томонидан тасдиқланган давлат ҳисоботи шаклларида белгилаб берилади.

12-модда. Статистика маълумотларидан фойдаланиш

Дастлабки статистика маълумотларидан, одатда, жамлама статистика ишларида, тўпламлар тузишда, ижтимоий-иқтисодий аҳволни шарҳлаш ва илмий тадқиқотлар ўтказишда фойдаланилади.

Жисмоний шахслар тўғрисида тўпланган маълумотлардан фақатгина аниқ шахслар кўрсатилмаган ҳолда ёки жамлама маълумотлар тарзида фойдаланилиши, юридик шахслар тўғрисидаги маълумотлардан эса давлат ва тижорат сирларини сақлаган ҳолда фойдаланилиши мумкин.

Оммавий ахборот воситаларида, илмий ишларда статистика маълумотларидан фақат ана шу маълумотлар олинган манба кўрсатилган ҳолдагина фойдаланилиши мумкин.

IV БОБ. ДАВЛАТ СТАТИСТИКА ОРГАНЛАРИ ҲАМДА ДАВЛАТ СТАТИСТИКАСИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ БОШҚА ОРГАНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

13-модда. Давлат статистика органларининг ҳуқуқлари

Давлат статистика органлари:

молия, банк, божхона ҳамда бошқа идоралар ва хизматлардан, жамоат бирлашмаларидан ва ташкилотлардан, жисмоний шахслардан давлат статистика ҳисоботини ва давлат статистика кузатуви ўтказиш учун бошқа зарур маълумотларни (маълумотлар тайёрлаш қайси жараёнда эканлигидан қатъи назар), шунингдек ҳисоботга илова қилинадиган тушунтиришларни беришни талаб қилиш ва белгиланган тартибда бепул олиш ҳамда улардан фойдаланиш;

республика ҳудудидаги корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда статистика маълумотларининг дастлабки тарзда рўйхатга олинишини ва уларнинг қай даражада аниқ эканлигини текшириш;

олинаётган статистика маълумотлари қай даражада тўлиқ ва холис эканлигини текширишнинг мустақил экспертизасини ташкил этиш ва ўтказиш;

давлат статистикаси ва у билан боғлиқ маълумотларни дастлабки тарзда рўйхатга олиш масалалари юзасидан Ўзбекистон Республикасининг қонунларига зид бўлган идоравий ҳужжатларнинг амал қилишини аниқланган қоидабузарликларга барҳам берилгунига қадар тўхтатиб қўйиш;

бошқа давлатлар статистика органлари ва халқаро статистика ташкилотлари билан белгиланган тартибда шартномалар ва битимлар тузиш;

давлат статистика ҳисоботлари ва бошқа кузатувлар учун маълумотлар тақдим этмаган ёхуд маълумотларни кечикиб ёинки бузиб тақдим этган юридик ва жисмоний шахсларга нисбатан белгиланган тартибда жарима солиш чораларини қўллаш;

банк муассасаларидан тадбиркорлик субъектлари, нотижорат фаолият билан шуғулланувчи субъектлар ва жамоат бирлашмалари учун счетлар очилганлиги тўғрисида ахборотлар олиш ҳуқуқига эгадир.

Давлат статистика органлари Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида жойлашган барча хўжалик юритувчи субъектларнинг давлат регистри юритилишини йўлга қўядилар, бу регистрда юридик ва жисмоний шахсларнинг молия-хўжалик фаолиятини ифодаловчи статистика кўрсаткичларининг мажбурий таркиби рўйхатга олинади.

Давлат статистика органларининг ўз ваколатлари доирасида чиқарган қарорлари барча юридик ва жисмоний шахсларнинг бажариши учун мажбурийдир.

14-модда. Давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа органларнинг ҳуқуқлари

Ўзбекистон Республикасининг вазирликлари ва идоралари, ушбу Қонуннинг 5-моддасига мувофиқ давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа юридик шахслар:

ушбу Қонуннинг 11 ва 12-моддаларида назарда тутилган тартибда ишлар бажариш учун статистика маълумотлари олиш ва улардан фойдаланиш;

статистика маълумотларини дастлабки тарзда рўйхатга олиш ва статистика ҳисоботининг аҳволи устидан назоратни амалга ошириш, ўзларига ҳисобдор бўлган бирликларнинг статистика маълумотлари қай даражада аниқ эканлигини текшириш ҳуқуқига эгадир.

15-модда. Давлат статистика органларининг вазифалари

Давлат статистика органлари:

Ўзбекистон Республикаси, унинг минтақалари ва халқ хўжалиги тармоқларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш давлат дастурлари бажарилишининг бориши устидан статистика кузатувини ташкил этишлари ва амалга оширишлари;

давлат статистика маълумотлари тўпланишини, фуқароларнинг розилиги билан оила бюджетлари юритилишини, рўйхатлар тузилишини, бир галлик рўйхатга олишларни, сўровларни, оралатиб монография тадқиқотлари ҳамда ўзга текширишлар ўтказилишини ташкил этишлари ва таъминлашлари;

иқтисодий ва ижтимоий масалаларга доир Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари бажарилишининг бориши устидан статистика кузатувини амалга оширишлари;

иқтисодиётнинг структуравий қайта қурилишини, кўп укладли иқтисодиёт шаклланишини, халқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантиришни, ижтимоий соҳалар, бозор муносабатлари, давлатлараро ва минтақалараро алоқалар ривожланишини, алмашув тенг қийматли бўлишини, меҳнат бозори ва товар бозори шаклланишини, молиявий аҳволни, аҳоли турмуш даражасини, фуқаролар ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилинишини, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини, нархлар ва тарифлар ўзгаришидаги тамойилларни, атроф муҳит ҳолатини, табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари бажарилишини ва бошқа жараёнларни таҳлил қилишлари;

статистика маълумотлари аниқ ва холис бўлишини, уларнинг ижтимоий-иқтисодий воқеалар ва жараёнларга мос бўлишини таъминлашлари;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларини белгиланган тартибда статистика ва таҳлилий маълумотлар билан таъминлашлари;

статистика маълумотлари ошкора бўлишини таъминлашлари;

Ўзбекистон Республикаси, унинг минтақалари ва халқ хўжалиги тармоқларининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш жараёнларини ёритиш учун статистика кўрсаткичлари методологиясини ишлаб чиқишлари ва такомиллаштиришлари;

халқаро статистика стандартлари тизимини давлат статистика амалиётига жорий этишлари;

давлат статистика кузатувлари ўтказиш шакллари, дастурлари ва йўриқномаларини ҳамда маълумотларни дастлабки тарзда рўйхатга олиш ҳужжатларининг намунавий шаклларини тасдиқлашлари;

кодлар белгилашлари ва Ўзбекистон, Республикаси ҳисобот (статистика) бирликларининг Давлат реестрини юритишлари;

юридик ва жисмоний шахсларнинг илтимосларига биноан уларга давлат статистика маълумотларининг жамламаси пулли асосда берилишини таъминлашлари (ушбу Қонунда назарда тутилган ҳоллардан ташқари);

статистика маълумотлари бут сақланиши ва ҳимоя қилинишини, юридик шахслар томонидан давлат ва тижорат сирларига риоя этилишини, жисмоний шахсларга доир маълумотларда аниқ шахслар кўрсатилмаслигини таъминлашлари;

халқаро ва минтақалараро статистика таққосламалари ўтказишлари шарт.

16-модда. Давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа органларнинг вазифалари

Давлат статистикаси билан шуғулланувчи Ўзбекистон Республикаси вазирликлари ва идоралари, бошқа юридик шахслар:

ўз бўйсунувларидаги бирликлардан давлат статистика кузатувига доир маълумотлар тўпланишини ва уларни тайёрлашни ташкил этишлари;

статистика маълумотлари аниқ бўлишини таъминлашлари;

давлат статистика органларига уларнинг талабига кўра давлат статистика ҳисоботида назарда тутилган статистика маълумотларини ва давлат статистика кузатувлари ўтказиш учун зарур бўлган бошқа маълумотларни тақдим этишлари;

юридик шахсларнинг давлат ва тижорат сирларига риоя этишлари, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи шахсларга доир маълумотларда аниқ шахслар кўрсатилмаслигини таъминлашлари шарт.

V БОБ. УШБУ ҚОНУННИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

17-модда. Давлат статистика кузатувларига доир маълумотларни тақдим этиш тартибини бузганлик учун жавобгарлик

Давлат статистика кузатуви ўтказиш учун статистика маълумотларини тақдим этмаган ёки уларни нотўғри ёинки кечикиб тақдим этган, маълумотларни дастлабки тарзда рўйхатга олишни лозим даражада таъминламаган, Ўзбекистон Республикаси ҳисобот (статистика) бирликларининг давлат реестри юритиш тартибини бузган мансабдор шахслар ва тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган жавобгарликка тортилишлари мумкин.

18-модда. Статистика маълумотларидан фойдаланишда йўл қўйилган қоидабузарлик учун жавобгарлик

Статистика тўғрисидаги қонунлар талабларини бузганлик, статистика маълумотларини яширганлик ёки бузганлик учун давлат статистика органларининг ҳамда давлат статистикаси билан шуғулланувчи бошқа органларнинг ходимлари Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгар бўладилар.

Оммавий ахборот воситаларида, илмий ишларда статистика маълумотларидан фойдаланувчи мансабдор шахслар ва фуқаролар статистика маълумотлари олинган манбаларни кўрсатмаганлик учун Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 2 сентябрь.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг қарори

«ДАВЛАТ СТАТИСТИКАСИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан бошлаб амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ойлик муддат ичида:

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорларини «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштирсин;

Ўзбекистон Республикасининг вазирликлари, давлат қўмиталари ва идоралари чиқарган ушбу Қонунга зид бўлган норматив ҳужжатлар қайта кўриб чиқилиши ва бекор қилинишини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси
Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил, 2 сентябрь.

• Ислоҳот одимлари

Деҳқон бува миллионер бўлмоқчи

Наввой зувалани тандирга босса, олам гулистон — ширмойи нонлар пишиб чиқаверади. Бироқ деҳқончиликнинг йўриғи бошқа. Оз меҳнат қилиб бинойидек ҳосил ундирган, туну кун, ёзу қиш ишлаб бармоғини бурнига тиқиб, қуруқ қолган қоллар кўп бўлади. Бошқа бир омил ҳам бор. Майли, об-ҳаво ҳам жўнашиб кетди, дейлик. Аммо шунда ҳам ерни алдаб ҳосил ундиролмайсиз. Астойдил меҳнат ва парваришгина заминни яшнатади, ҳосилу бойликка буркайди. Демак, тер тўксанг, меҳнат қилсанг, курашсангина истаганингни оласан, акс ҳолда хирмонга бўш борган қоп яна бўш қайтаверади. Бундан чиқди, деҳқон ва дала бир-биридан ҳамиша қарздор, бурчдор.

Деҳқон қалбидан кечаётган шу каби нозик ҳис-туйғуларга яқинда Гурланда ошно бўлдик. Замин соҳиби учун ташаншсиз, ҳаловатли кун йўқлигини Иброҳим Холматов номли жамоа хўжалиги раиси Сотимбой Машарипов билан бир пастлик суҳбатдаёқ англаб олдик.

— Ҳозиргина Амударё соҳилларида жойлашган пайкаллардаги пахталарни кўриб қайтдим, —деди у анчайин хомушлик билан. — Экинга кўсак қурти деган бало ёпишибди. Июлдаги озгина жазирамадан сўнг қуёш тафти пасайгани ҳашоратга қўл келиб, кўсакларни кемира бошлабди. Биофабрикадан трихограммаларни келтириб қўйиб юборишни тайинладим. Майли, бунисини қўя турайлик, бутун ёз бўйи экинимизни ғовлатиб юбормаслик ташвишини чекиб, тадбирини кўриш билан банд бўлдик. Агар деҳқон ғўр бўлса, унинг хатти-ҳаракати табиий офатдан кам зиён етказмайди. Ғўзанинг бўйига маҳлиё бўлиб, ҳосилини эсдан чиқарувчилар йўқ дейсизми?

Гурланда иқтисоди бақувват хўжаликлар бошқа туманлардагидан анча кўп. Сир эмас, аксарият жамоалар зил-замбилдай босиб ётган зиённинг ўрнини қоплаш учунгина қарз-ҳавола қилишади. Гурланда эса бунинг акси.

— Майли, қарз олишсин, — дейди туман ҳокими Аминбой Вафоев. — Бироқ уни аввал йўқотилган миллионларнинг ўрнига қўйиш учун эмас, балки моддий бойликлар яратиш миқёсларини кенгайтириш учун ишлатишсин. Бу ҳақда хўжаликлар нинг раҳбарлари, ҳисобчи-иқтисодчилари билан қатъий келишиб олганмиз.

Ҳоким жўн битадиган иқтисодий тадбирлардан сўз очгани йўқ. Ўзига тўқ, бой одамгина қарз олмайди. Наҳотки, ўтган йиллардаги алғов-далғовларга қарамасдан, туманда ҳамма бой-бадавлат яшаса?

...Сотимбой Машарипов билан суҳбатимиз давом этади.

— Мана, ўзингиз ўйланг, — дейди у бармоқ букиб, — давлатдан қарзимиз бир юз олтмиш миллион сўмга етди. Аммо пахта тозалаш заводида сақлаб қўйган 188 тонна толамиз бор. Агар уни шу топда сотадиган бўлсак, 190 миллион сўм сармоя келади. Олган қарзимизни янги иш ўринларини очишга, қайта ишлаш ва хизмат кўрсатиш корхоналари қурилишига сарфладик. 50 киши ишлайдиган тикувчилик, атлас тўқиш, момиқ, сут-қатиқ маҳсулотларини қайта ишловчи, жўжа очириш цехларини очдик. Балиқчилик ҳавзаси, иккита ғишт заводи вужудга келтирилди, 60 кишилик қурилиш бригадаси тузилди. Айни кезларда мева-сабзавот консерва лари заводи, ун-гуруч, шинни пазлик цехлари барпо этилаяпти. Буларнинг бари — мўмай даромад манбаи. Олинган қарз туфайли дастлаб барпо этилаётган корхоналар харажатини қопланганди, энди улар қарзни ўз елкасига олишмоқда.

Раиснинг айтишича, бу йил 920 гектар майдонда пахта етиштирилмоқда. Ҳар гектарда 34 — 35 центнерлик хирмон деярли нақд. Қисқаси, давлатга жами 2500 тонна пахта ҳосили етказиб бериш бўйича шартнома тузилган. Бу — ҳозирги нархларга чаққанда 250 миллион сўм пул. Аммо, хўжалик деҳқонлари бу билан чекланиб қолишмоқчи эмас. Ялпи ҳосилни 3 минг тоннага, режани 118 фоизга (ўтган йилги режа 107 фоизга уддаланган эди) етказишмоқчи.

Ҳисоб-китобларга қараганда, режани 100 фоиз уддалаган хўжаликнинг рентабеллиги 30 фоизни ташкил этмоғи зарур. И. Холматов номли хўжалик эса режадагидан яна 18 фоиз кўп ҳосил сотмоқчи. Ўша 18 фоизнинг ўзи шартномадаги 100 фоиз ҳосилга қарийб баравар миқдорда даромад келтиради. Демак, жамоа бу йил фақат пахтачиликнинг ўзидан кам деганда 450 миллион сўм даромад олади. Қолган тармоқлар ва ёрдамчи корхоналардан ҳам 200—250 миллион сўм сармоя келади. Хуллас, мўлжалдаги 650—700 миллион сўмнинг 65—70 фоизи (қарийб 500 миллион сўм) жамоа аъзоларига иш ҳақи сифатида тақсимланади. Бу — 1170 киши меҳнат қилаётган хўжалик учун озми ёки кўп? Натижа аниқ. Ҳар бир аъзо нақд 420 минг сўм сармоя олади.

Қишлоқ аҳолиси даромадининг бошқа манбалари ҳам мавжуд. Чунончи, қишлоқдаги меҳнатга яроқли 4 минг кишининг икки мингдан зиёди туман маркази ва бошқа жойларда иш билан банд. Шунга яраша маош билан таъминланган. Бунинг устига хусусий ишхоналар, фермер ва деҳқон хўжаликлари, томорқа ва шахсий чорвачиликдан олинадиган даромадларга ҳар бир хонадон алоқадор. Жамоа хўжалиги бошқаруви ва қишлоқ кенгаши фуқароларни бошқа бир енгилликдан ҳам баҳраманд этганки, бунинг шарофатидан истеъмолдаги асосий озиқ-овқат маҳсулотлари хонадонлар учун сув текинга тушяпти. Гап шундаки, қишлоқ ҳудудида истиқомат қилувчилар ҳар кило гўштни атиги 15, буғдойни 8, шолини 15 сўмдан, шу ердаги корхоналарда тикилган ва тўқилган кийим-кечакларни ҳам нархидан бир неча баравар арзон сотиб олишлари мумкин. Тўй-маъракаларни ўтказишга ёрдам кўрсатилади. Бир сўз билан айтганда, бозор иқтисодиёти қийинчиликларини ушбу қишлоқ хонадонлари кўпам ҳис қилмаётганликларига ишонч ҳосил қилдик.

Оддий чорвадор Ёқутжон Эшмова куни кеча овозали тўй қилиб, ўғлини қишлоқнинг энг сулув қизларидан бирига уйлантирибди. Янгигина иморатнинг долонида енгил машина, унинг ёнида эса кажавали мотоцикл ялтиллаб турибди. Кўркам боғ тўрида бир неча сигир-бузоқ, қўй ва паррандалар асралаётган оғилхона жойлашган. Оилада ҳамма чорвадор— Ёқутжон опадан ташқари фарзанди, турмуш ўртоғи ҳам хўжалик фермасида ишлашаркан. Биргина моянанинг ўзи ойига 100 минг сўмдан ортади.

— Раисимиз яқинда фермани колхозчиларга сотамиз, деган гапни айтди. Худога шукр, тўқмиз, эгнимиз бут—бошқалар билан бирга ферма сотиб олишга, албатта, қурбимиз етади, — қишлоқ аёлларига хос очиқ кўнгиллик ва соддалик билан гапирди Ёқутой опа.

Эшимовалар хонадонидан чиқиб, механизаторлар Болтабой Матёқубов ва Йўлдош Холлиев, ижарачи-пахтакор Жамила Исмоиловаларнинг данғиллама иморатларини ҳам мароқ билан кўздан кечирдик. Ҳамма нарса: янгигина рангли телевизор, замонавий совутгич, машина, мотоцикл, ҳосил тўла боғ, оғилхона — бари бисёр, муҳайё.

Мана, қишлоққа сафаримиз ҳам ниҳоясига етмоқда. Бизга қолса бу гўзал масканни тарк этгумиз йўқ. Ҳамроҳимиз, туман ҳокимининг муовини Шарифбой Ортиқов эса шоширгани-шоширган.

...«Намуна» жамоа хўжалигининг Каттакўл соҳилига жойлашган даласи бошида эгатга сув тараётган Турсунбой Омонбоев биз, шаҳарликларни қўрибоқ, «Гурвак»ка (Хоразмдаги машҳур қовун нави) тўймасдан ҳеч қаёққа кетмайсизлар, деб туриб олди. Турсунбой отанинг тўнғич ўғли Тўлибой Омонбоев полиздан узиб чиққан неъматнинг мазасини таърифлашга ҳали-вери сўз тополмаслигимиз аниқ. Хулласи, Турсунбой ота — қишлоқнинг манаман деган деҳқонларидан.

— Ёшим 67 да, — деди отахон, — қўлга илк бор кетмон олиб, далага чиққанимда ўн бешга ҳам тўлмагандим. 4 йил муқаддам пенсияга чиқиб, кўл бўйига мана шу ўзингиз ўтирган чайлани тикдим. Келиним Робия Абдалованинг номида 2 гектар пахта, ўғлимнинг номида 4,5 гектар бедазор бор.

— Пахтангиз анча бўй тортибдими? — сўраймиз ундан.

— Топдингиз, болам, аввалги йиллари ғўзанинг учини чилпишни 1 августдан бошлардик. Бу йил эса шу муддатни кутиб сал хато қилдик. Тўғри, чеканкани 1 августгача тугалладик, лекин барибир 3—4 кун кечикдик. Экиннинг бўйидан кўнглимиз тўқ. Аммо, қаранг, ҳосил боғлаши ҳам ёмон эмас.

Туплардаги ҳосилни санаймиз: ҳар бирида ўн беш — ўн олтита бўлиқ кўсак етилибди.

— Экиндан олдин ерни икки марта сувга қондирганимиз натижаси бу, — деди отахон босиқлик билан — Маҳаллий ўғитни ҳовлидан аравада ташиб, қўл билан сепдик, чопиқни ҳам кетмон билан ўтказдик. Иссиқ кунлари ғўзанинг илдизи ҳамиша намда турди. Салқин кезлари сувни кесдик. Мана ниҳоят, теримга тушиб кетдик.

Кекса деҳқоннинг сўзларида муболаға йўқлигини даладаги манзаранинг ўзи шундоққина ифодалаб турибди. Яхши келаётган ушбу йилнинг натижалари янада юқори бўлади. Бунга шубҳа йўқ. Лекин Турсунбой ота далаларида эътиборимизни тортган нарса тамоман бошқа. 6 гектарлик майдоннинг 4 бурчи бўйлаб ариқ, ўртадан энига бир арава юргулик кенгликда йўл, чеккадан эса заҳкаш олинган. Қишлоқнинг ҳақиқий манзарасига айнан шу ерда дуч келасиз. Ариқ, йўл ва заҳкашнинг бўйларига 4 қатордан дарахт экилибди. 4 йил муқаддам заминга қадалган тераклар иморатбоп бўлиб етилибди, бўй етган толларнинг ҳар бирида 35—40 тадан йўғон шохлар. Ўрик, шафтоли, жийда, узумлар ўтган йилиёқ ҳосил, тутлар эса барг бера бошлаган. Дарахтлар остидаги пайкалларда қовун, тарвуз, қовоқлар думалаб ётибди.

— Ҳовлида мевали дарахтнинг ўзи юздан зиёд, — деди деҳқон бува кўнгли яйраб. — Катта рўзғорни мева-чева билан шу боғнинг ўзи бамалол таъминлайди. Аммо бу ерда нимаики экилган бўлса, ҳаммасига Аминбой сабабчи. (Хўжаликнинг собиқ раиси, ҳозир туман ҳокими А. Вафоев назардан тутилаяпти). Бир куни у: «Манави йўл бўйларига ҳеч бўлмаганда савоб учун у-бу экинг», деб қолди. Мен бўлсам «Ахир ер колхозники-ку?» — дедим. «Тўғри, ер — колхозники, лекин уни сиз ижарага олгансиз, — деди у киши ишонқирамаётганимни сезиб. Атрофларида ҳеч бўлмаганда тол-тераклар ўсиб турса зиён қилмас?». Раисимизнинг бу сўзларидан бошим осмонга етди, билагимга куч, кўнглимга кўтаринкилик ингандай бўлди. Қисқаси, мана шу сиз кўраётган далаларнинг атрофларида 400 туп терак, 50 туп жийда, 100 туп узум, шафтоли, ўрик, тол, 800 туп тут аллақачон камолга етди. Энди вояга етаётган дов-дарахтларнинг сони ҳам мингдан зиёд.

Ҳисоблаб чиқдик. Турсунбой отанинг оиласи дов-дарахтларни ҳисобга олмаганда, бу йил 1 миллион 600 минг сўм даромад олар экан. Унинг ярми харажатларга сарфланса, ярми соф фойда.

— Ҳовлида 3 бош сигир, 3 та бузоқ, қўй ва товуқлар боқаяпмиз,— ҳикоясини давом эттирди кекса деҳқон. — Баҳордан буён бозорга пиёз, ёздан буён эса узум сотишни канда қилганимиз йўқ. Усаётган дарахтларга даъвоим йўқ. Меҳнатимизни қадрлашса ўзимизга, қадрлашмаса хўжаликка қолдиришар.

Тан бериш керакки, бу янглиғ холисона мулоҳазани инсофли, имон-эътиқодли одамларгина айта олади. Турсунбой ота, унинг фарзандлари, келинлари ана шундай чин инсонлар эканига бугун қишлоқда ҳеч ким шубҳа қилмайди.

Гурландан қайтар чоғда туман ҳокими Аминбой Вафоев билан учрашиб, қизғин суҳбатлашдик.

— Деҳқону чорвадорларимизнинг меҳнати бу йил ҳам катта самара беришига шак-шубҳа йўқ, —деди у киши қониқиш билан.

Ҳокимнинг хомчўтига қараганда қишлоқ меҳнаткашларининг ўтган йил олган сармоялари август ойигача бўлган барча чиқимларни қоплади. Бундай иқтисоди мустаҳкам туманлар вилоятдагина эмас, республикада саноқли. Бу йилги даромад ўн бир миллиард сўмга етади. Унинг саккиз миллиарди иш ҳақига ажратилса, туманда истиқомат қилаётган тўқсон минг аҳоли тирикчилиги учун етарли миқдорда даромадга эга бўлади.

Аммо ташвишлар ҳам оз эмас. Чунончи, районда ҳар йили ўртача 35 минг тонна пахта, 30 минг тонна шоли, мўл-кўл пилла, гўшт, сут, тухум, сабзавот ва полиз маҳсулотлари, мева-чева етиштирилса-да, улардан келадиган даромаднинг асосий қисми ўзгалар чўнтагига оқиб кетмоқда. Ҳокимнинг фикрича, туман саноати ҳамон заиф. Бироқ аҳволни ўнглаш борасидаги кураш аллақачон бошлаб юборилган. Яқин 2—3 йилдан сўнг пешқадам қишлоқ хўжалик тумани пешқадам саноат, юксак маданият ва маънавият масканига ҳам айланади. Буларнинг барига ривожланган ва жиддий ислоҳ қилинган деҳқончилик-саноат замиридагина эришилади.

Қишлоқ турмуши тарзи баъзилар талқин қилаётганидек, аянчли эмас. Исботини кўрмоқчи бўлсангиз Гурланга келаверинг.

Абдулла СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 27. IX

● УзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Баҳовуддин Нақшбанд хотирасига бағишланган кураш бўйича халқаро мусобақалар.
18.35 «Пахта ҳосилини ёнғиндан сақлайлик».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Ботаника боғида». Телефильм.
19.40 «Раққоса хиром этганда». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулмира Ширинова.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ёшлик» студияси. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.05 «Марду майдон». Жиззах вилоятидан кўрсатув.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Афшона—Ибн Сино Ватани». Телефильм.
19.30 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.30 «Бизнинг суҳбат».
21.00 «Билиб қўйган яхши».
21.20 «ДАН: йўлингиз бехатар бўлсин!».
21.55 «Инсон ва биосфера».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Нур оҳангларида сайр».
10.10 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 18-серия.
10.45 «Мавзу».
11.30 «Гол».
12.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Пешвоз».
16.35 «Умид кўчасида байрам».
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Мультфильм.
18.40 «Гол».
19.10 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.20 «Кеча, бугун, эртага». Мария Миронова.
20.10 «Ҳафтанинг акс садоси».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 18-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».

«Янги студия» таништиради:

22.10 «Бомонд».
22.25 «АТВ-брокер».
22.30 «ТВ-галерея».
22.50 «Мен».
22.55 «Вибор-2000».
01.05 «ТВ-Х».
Танаффус пайтида —(24.00) Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Телевизион меҳнат биржаси.
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 Тонгги концерт.
9.45 «Мутлақо махфий».
10.45 Хонаки экран. «Васса». Бадиий фильм.
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.25 Кундузги сеанс. «Илтимос, кечиринг». Бадиий фильм.
14.55 «Испанияга қуш парвозидаги масофадан назар ташлаганда». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 4-серия.
15.25 Мульти-пульти.
15.35 Янгиликлар.
15.50 «Бола тилидан».
16.20 «Қутқариш хизмати 911».
17.15 «Трансросэфир».

●

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 «Мусиқий синов». Ёш эстрада артистларининг концерти.
21.00 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Гувоҳ». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Экспомарказ таништиради».
22.50 «Формула-1» классида автопойга бўйича жаҳон чемпионати. Португалия гран-приси.

Сешанба, 28. IX

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Эй, субҳи сабо...». Лирик концерт.
7.50 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм. 1—2—3-фильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

●

9.00 «Алёшканинг севгиси». Бадиий фильм.
10.20 «Ёшлик» студияси. «Оромгоҳ қўйнида».

* * *

17.45 Кўрсатувлар тартиби.
17.50 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Наврўз» (Андижон). 2-тайм. «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
18.50 Кинолавҳа.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Дилдан чиққан қўшиқлар».
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
21.45 «Абадият қонуни». Телефильм.
22.00 «Инсон ва замин». Бухоро вилоятидан кўрсатув.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «СВ-экспресс».
20.45 «Алоқалар ва шартномалар».
21.15 «Меҳр-оқибатли бўлайлик».
«Омад» таништиради:
22.00 Эълонлар. «Киноигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тинглаб, томоша қилинг».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Инсон ва қонун».
11.00 И. Стравинский. «Петрушка» балети.
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Иш».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Компас-эртак».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «МДҲ: келишмовчиликдан ҳамжиҳатликка».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
21.40 Балет артистлари VII халқаро танлови кундалиги.
21.55 «КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали режиссёр Клод Шаброль фильмлари ретроспективасини таништиради. «Қонли тўй». Бадиий фильм премьераси (Франция, Италия).
23.35 Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.35 «Талаб қилинган кино».
01.05 Футбол. УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Айнтрахт» (Франкфурт, Германия) — «Динамо» (Москва, Россия). 2-тайм. Германиядан олиб кўрсатилади.
02.00 Гольф бўйича Россия очиқ чемпионати.
02.30 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Телевизион меҳнат биржаси.
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.05 «45» публицистик кўрсатув.

* * *

12.00 Юбиляр фильмотекасидан. «Тарелкининг ўлими». Б. А. Товстоногов саҳналаштирган. 1-серия.
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 «Тарелкининг ўлими». 2-серия.
14.30 Бал рақслари бўйича Россия чемпионати. Лотин Америкаси программаси.
15.05 Миллий сиёсат хроникаси.
15.25 Янгиликлар.
15.40 «Рост» студияси.
16.10 «Телегазета».
16.15 Духовой мусиқа концерти.
16.45 «Трансросэфир».
17.30 «Ҳақиқатни асровчилар». «Петербургнинг кичик сири».

●

18.00—20.35
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.35 «Асил ҳолича...».
21.30 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 224-серия.

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.30 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
22.35 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.45 А. Д. Сахаров номли II халқаро санъат фестивалида.

Чоршанба, 29. IX

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қўлга олдим созимни».
7.50 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм. 4—5—6 фильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.15 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

●

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Янгра, кўнглим...». Концерт.
9.45 «Шифокор олим».
10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Ишонч».
18.40 «Хирмонингизга барака».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Тасвирдаги қўшиқ». Ҳайкалтарош Нозипов.
19.55 «Вайгач». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Ўзбекистон — Ватаним маним», Видеофильм.
22.00 Замонавий ўзбек қўшиқларининг «Анор» телевизион танлови.
23.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Политотдел» (Тошкент вилояти) — «Нефтчи» (Фарғона). 2-тайм (ёзиб олинган).
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Спринт».
19.45 «Ишбилармонлар».
20.25 «Дунё эшиги».
21.05 «Чорак асрлик йўл».
21.45 «Анор ҳосили».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 00.35 —Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Компас-эртак».
10.20 «Савдо кўприги».
10.50 «Вилоят салони» (Ростов-Дон).
11.15 Беларусь Республикаси Давлат симфоник оркестри ва Смоленск рус халқ оркестрининг концерти.
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.
13.25 «Бошқа кишилар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Командор ороллари. Медний». Илмий-оммабоп фильм.
17.00 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.20 «Учар уй». Кўп серияли мультфильм премьераси.
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.50 Футбол. УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Айнтрахт» (Франкфурт, Германия) — «Динамо» (Москва, Россия). Германиядан кўрсатилади.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Рус дунёси».
22.00 Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. 1/16 финал. «Спартак» (Москва) — «Сконто» (Рига). «Лужники» Катта спорт майдонидан олиб кўрсатилади.
22.55 «Максима».
23.25 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.40 «MTV».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Телевизион меҳнат биржаси.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 Христианлар учун кўрсатув.
9.30 «Асил ҳолича...».
10.25 Футбол. УЕФА кубоги. «Локомотив» (Москва) — «Ювентус» (Турин). I-тайм. «Локомотив» стадионидан олиб кўрсатилади.
12.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 224-серия.
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 «Сиз яратган боғ».
13.50 Кундузги сеанс. «Бир бор экан, бир йўқ экан чол билан кампир бўлган экан». Бадиий фильм.
15.40 «Телегазета».
15.45 «Трансросэфир».
16.30 Янгиликлар.
16.45 Мульти-пульти.
16.55 «Рус ижозатномаси».
17.35 «Рок-тайм».

●

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 225-серия.
21.20 «Экспомарказ таништиради».
21.25 «Анапа-93».

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Телевавчо».
23.15 «Ксюша ҳузурида».

Пайшанба, 30. IX

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Ўзбек халқ қўшиқларидан концерт
7.50 «Наташа учун эртак». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.20 «Тоғларда куз». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

●

9.00 «Матбуот саҳифаларида» (рус тилида).
9.10 «Сеҳрли саргузашт». Бадиий фильм.
10.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.35 Авторалли. «Сўғдиёна-93».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. «Улғайиш поғоналари».
18.40 «Бахтли онлар». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Осойишталик посбонлари». Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
19.40 «Мусиқий учрашувлар». Жиззахликлар ҳузурида.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Кўнгилда Ватан». Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туманида ижтимоий-иқтисодий ислоҳот ҳақида.
21.50 Санъат усталари ва ёш ижрочилар концерти. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «СВ-экспресс таклиф этади: «Ниҳол» телешоуси.
21.35 «Зайнаб Каримова куйлайди».
22.10 «Пульс». Хабарлар.
«Омад» таништиради:
22.25 Эълонлар. «Киноигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Кидди-Видди».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.10 «Рус дунёси».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия.
13.35 «Яшаш муҳити». Телевизион бадиий фильм.
14.45 Мультфильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Сиз бунга қодирсиз».
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Қўнғир айиқлар соҳили». Телефильм.
18.55 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Майкл Жексон Москвада».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 Кино асри. «Тун». Бадиий фильм (Италия, 1960 й.).
23.20 В. Третьяков Николо Паганини асарларини ижро этади.
23.35 Хоккей. Халқаро хоккей лигаси. «Динамо» — «Крылья Советов». «Лужники» Кичик спорт майдонидан кўрсатилади. Танаффус пайтлавида — Янгиликлар, «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Телевизион меҳнат биржаси.
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Ишнинг кўзини билган одам».
9.30 Тонгги концерт.
9.45 «Трансросэфир».
10.30 «К-2» таништиради. «Халқ фронти».
11.25 Мульти-пульти.
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 225-серия.
12.40 «Мансаб алифбоси».
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 «Экзотика».
14.20 «Қутқариш хизмати 911».
15.15 Мульти-пульти.
15.25 «Тилла шпора».
15.55 «Рост» студияси. «Мусиқий синф».
16.25 Янгиликлар.
16.40 «М-трест».
16.55 «Маориф маваларн».
17.40 Параллеллар. «Аптекачи-93».

●

18.00—19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 226-серия.
20.50 «Антреприза». О. Басилашвили.
21.45 Катталар учун мультфильм.

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Сиёсат майдонида».
23.20 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
23.50 Мусиқий программа.

Жума, 1. X

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Эстрада концерти.
7.50 «Бойликдан афзал». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Буюк Ипак йўли». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

●

9.00 «Ҳамма нарсани бир лаҳза ҳал қилади». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви: Информатика ва замонавий ахборот технологияси.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлар ва маънавият».
18.45 «Оддий кун». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳадя Юсупова куйлайди.
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ўзбекистон ва жаҳон».
21.30 «Ойдинлик». Омон Мухтор.
22.00 «Бўрондаги олишув». Бадиий фильм.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Шахс ва илҳом».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Қилич ва қалқон». Бадиий фильм. 1-серия — «Ихтиёр ўзимда эмас».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Қорли олти кун». Болалар учун телевизион бадиий фильм.
10.30 В-А. Моцарт. Скрипка ва оркестр учун 3-соль мажор концерти.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Америка М. Таратута билан».
12.50 А. Н. Островский. «Омад ҳамиша келавермайди». Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Мусиқанинг аратилиши». Ҳужжатли фильм премьераси.
16.30 «Ҳайвонот оламида». Режиссёр А. Згуриди фильмлари. «Гондваннинг ёввойи ҳаёти».
17.30 «Мен ўтмиш тўғрисида орзу ҳам қилмай қўйдим». Москва актёрлар хайрия фонди.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Қайтиш».
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.40 «Детективлар клубида. «Марлоу — хусусий изқувар». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси, 1-серия (Буюк Британия).
22.40 «Матбуот-экспресс».
«ВИД» таништиради:
22.55 «Сиёсий бюро».
23.30 «Музобоз».
00.45 «Автошоу».
01.15 «Обоз» майдончаси. Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.
02.20 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Телевизион меҳнат биржаси.
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Экспресс-почта кафолат беради...».
9.10 «Ватаним менинг...». 1-қисм.
10.05 «Ватаним менинг...». 2-қисм.
11.35 «Маски-шоу».
12.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 226-серия.
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 «Оқ қарға».
14.05 Театр сафари. «Қувноқ спектаклдаги мунгли мусиқа».
14.45 «Параллеллар».
15.00 Жума кунлари Дисней. «Буни мардлик деб атасаи бўлади». Бадиий фильм.
15.50 «Рост» студияси. «Тамой возраст» ёшлар тележурнали.
16.20 Янгиликлар.
16.35 «Трансросэфир».
17.05 В. Артёмов. «Кун ёришмоқда. Лондон симфоник оркестри ижро этади.
17.55 «Телегазета».

●

18.00—19.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.45 «Мусиқий мозаика».
20.30 Виа савган комедиялар. «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 1-серия.

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.40 «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 2-серия.
23.45 «Генераллар ва Сибирь чипқони». Ҳужжатли фильм премьераси.
00.40 «Сигнал».
00.55 «К-2» таништиради: «Кинограф».

Шанба, 2. X

● УзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ер ва диёр тароналари».
7.50 «Беадаб бола». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.15 Шифокор маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

●

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Мақом сирлари». Бадиий фильм.
10.40 Француз тили.
11.10 «Анъана ва замон».
11.40 «Қизил Яримой шуъласи».
12.20 «Яна муҳаббат ҳақида».
13.20 «Бурчга садоқат».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ойгул». Болалар учун фильм-концерт.
18.30 Футбол майдонларида.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Ўқитувчилар кунига. «Устоз ва мураббий».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Кинолавҳа.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ислоҳот одимлари» Мамлакатимизда деҳқон-фермер хўжалигини ривожлантириш.
21.45 Дала меҳнаткашлари учун концерт.
22.20 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».
23.30 «Тунги ёгду». Дам олиш кинопрограммаси.

● УзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бутун умр давомида». Телефильм.
19.40 Замонавий ўзбек қўшиқларининг «Анор» телевизион танлови (25 август кунидан такрор.).
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Қилич ва қалқон». Бадиий фильм. 2-серия — «Яшаш шарт».

● «ОРБИТА IV»

6.45, 8.30, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки гимнастика.
7.00 «Матбуот-экспресс».
7.10 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.55 Янгиликлар.
8.35 «Спорт-имконият».
9.05 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.35 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
11.00 «Авангосмик салон».
11.15 «Мулкдор алифбоси».
11.25 «Мусиқий дўкон».
11.55 «Веди».
12.40 «Ҳукумат кишилари».
12.55 Балет артистлари VII халқаро танлови ғолибларининг концерти. Давлат академик Большой театридан кўрсатилади.
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи Узун пайпоқ». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3 серия.
15.55 «Пул ва сиёсат». Халқаро муносабатлар иқтисодиёт кўзгусида.
16.25 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви. Кўҳна автомобиллар пойгаси.
17.05 «Виктория». Россия Темирйўл қўшинларининг 75 йиллигига.
18.25 «Қизил квадрат».
19.05 «Янгра, гармонь». Смоленскдан кўрсатилади.
19.50 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Ти Джей Хукер». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-фильм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Бундан буён ва асрдан асрларга». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фильм, 2-қисм.
22.10 «Резонанс» студияси таништиради.
22.30 «Брэйн ринг».
23.20 «Матбуот-экспресс».

Тунги канал

23.30 «Паст овозда». Ҳаммаси мода ҳақида.
00.40 «Рандеву». «Романтик маҳмон».
01.25 «Рок соатлар атрофида». Мусиқий ўйин. Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 «Ватанга қайтиш».
8.50 Мульти-пульти.
9.00 «730-формула».
9.30 «Бурда моден» тавсия этади...
10.00 «Рост» студияси. «Якунлар», «Бизнинг «Аралаш».

●

10.30—14.30
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

10.30 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
10.40 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўли».
11.15 «Шарқ тароналари».
11.50 «Театр: Шарқ ва Ғарб» халқаро фестивали олдидан.
12.40 «АҚШда кичик бизнес».
13.20 «Салом, Франция!».
14.15 «Бу ажиб дунё».

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

14.30 «Кўзгамадан манзаралар».
14.45 «Чегарасиз футбол».
15.45 «Фильмлар премьераси».
16.00 Балтика узра «Юлдузлар туркуми».
16.30 «Шарман-шоу».

●

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 «Уинстон Черчилль — чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 1-серия.
21.00 «Каунтдаун». Оммабоп куйлар янгиликлари.

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Ашула ўқитувчиси». Бадиий фильм.
24.00 «Репортёр».
00.15 «Кечки салон».

Якшанба, 3. X

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

●

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 Ўқитувчилар кунига. «Ал Хоразмий ватандоши». Телефильм.
8.50 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 34—35 сериялар.
10.30 Ҳинд тили.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Тежамкорлик сирлари».
11.35 «Бола бошидан». Мактабгача тарбия масалалари.
12.15 «Биргаликда куйлаймиз».
12.45 Хитой тили.
13.15 «Халқ ижодиёти».
13.45 «Ёшлик» студияси. «Фахрийлар — фахримиз».
14.25 «Ёшлар куйлаганда».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Билмасвой қуёшли шаҳарчада». Мультфильмлар.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.45 «Актёрлар ва роллар». Муҳаммад Абдуқундузов.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Ўзбекистон бастакорлари». Муҳаммаджон Мирзаев таваллудининг 80 йиллиги олдидан.
22.30 «Шоқол қопқони». Бадиий фильм.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

17.00 «ОМАД» таништиради.

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.15, 22.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Автошоу».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнггиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото» тиражи.
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Ақлли қизлар, ақлли болалар».
12.15 «Полигон».
12.50 «Янги авлод...». «Муваффақият».
13.20 «Муҳофаза ёрлиги».
«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ канали» таништиради
14.00 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

●

15.00 Янгиликлар.
15.20 Мультфильм.
15.30 Эфирда Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
16.10 «Саёҳатчилар клуби».
17.00 «Ҳунарли хор бўлмайди».
17.05 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари». «Ҳақиқий арвоҳ овловчилар».
18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.05 М. Захаров серпантини.
20.05 Экранда биринчи марта. «Френч канкан». Бадиий фильм (Франция).
22.00 Янгиликлар.
22.40 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
22.55 Футбол. Россия чемпионати. «Ротор» (Волгоград) — «Спартак» (Москва). 2-тайм. Волгограддан кўрсатилади.
23.45 Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.15 А. Д. Сахаров номидаги II халқаро санъат фестивалининг якунловчи концерти. Нижний Новгороддан кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 «Ғолибнинг жиловини тутган одам». Ҳужжатли фильм премьераси.
8.55 «Хайрли тонг!».
9.25 «Қарама-қаршиликлар».
10.05 «Рост» студияси. «Куни узайтирилган гуруҳ», «Бизнинг «Аралаш».
10.35 «Агар сиз...».
11.05 «Ати-бати...».
11.35 Кипрас Мажейка. «Кичик Европа»дан репортажлар.

●

12.05—16.10
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

12.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
12.15 «Авлодлар». Германия миллий байрами — Бирдамлик кунига.
12.40 «Ватаний мирас» (татар тилида).
13.25 «Умид» (уйғур тилида).
14.15 «Чет эл киноси оламида».
15.00 «Қалбим ҳарорати».
15.30 «Санъат сеҳри».
16.00 «Бу ажиб дунё».

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.10 «Ҳайвонот оламида».
17.10 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».

●

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

●

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 Си-Би-Эс кинотеатри.
«Хавфли парвоз». Бадиий фильм.
21.45 «Октябрь ойидаги кинолар».

●

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

●

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.40 «Владимир Познер Америкаси».
22.55 «Ой тўлишган тунда».
24.00 «А» программаси.
01.00 Мотопойга бўйича жаҳон чемпионати. Америка Гран-приси.

«ЎЗИМНИ-ЎЗИМ ОТАМАН, АСАБИМ ЧАТОҚ»

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Компартияси мендек атоқли коммунистдан маҳрум бўлиб қолиши мумкин, деб айтди. Партияда раҳнамоликка даъвогарлик муддаолари уни Тожикистон Компартияси район, шаҳар, вилоят комитетлари ва марказий комитетининг ходимлари билан шахсий мухолифликка олиб келди.

У Компартияда бирон-бир юқорироқ лавозим ололмаганига хафа бўлиб ундан чиқиб кетган кишилар тоифасига мансубдир. У 1990 йил бошларидаёқ Тожикистон Олий Кенгаши депутатлигига номзод бўлиб, ҳокимиятнинг мавжуд партиявий структураларига ўтиб олишдан умидини узмайди. Шу мақсадда М. Мирраҳимовнинг бўлажак Тожикистон халқ фронтига бошчилик қилиш тўғрисидаги таклифини рад этади. «Растахез» норасмий ҳаракати негизида ана шу халқ фронти юзага келиши керак эди. Ш. Юсупов бузғунчи кучларнинг муваффақиятига умид қилди. Бу кучлар 1990 йил 17 февралда Душанбе шаҳрида рухсат берилган митинг ўтказишни режалаштирган эди. Уларнинг ниятларига кўра ҳукуматга қарши жазавани авж олдириш, митингбозлар олға сурган талаблар Тожикистон Компартияси Марказий Комитати бюросининг ўша пайтдаги таркиби ва ҳукуматнинг истеъфога чиқишига олиб келиши керак эди. Истеъфодан кейин янги мансабдор шахсларни тайинлаш натижасида Ш. Юсупов Тожикистон Компартияси Марказий Комитети котиби бўлиб қолмоқчи эди. Бунда у Тожикистон Компартияси Марказий Комитети муваққат бюросига бошчилик қилиши лозим бўлган Бўри Каримовга алоҳида умид боғлаганди.

Аммо 1990 йил 11 февралда ислом ақидапарстлари жиноий унсурларнинг фаол иштирокида жўрттага оммавий тартибсизликларни келтириб чиқардилар. Бу эса республика раҳбариятини Конституцияга хилоф равишда алмаштирилишини узил-кесил ҳал қилди.

Сиёсий раҳбарликка ҳар қандай йўл билан ўтиб олишга интилган таъсирчан шахс Ш. Юсупов ана шу кунларда ўз партиясини тузиш зарурлиги тўғрисидаги хулосага келди. Ақидапараст кучлар билан яширинча бирлашиб олди. Бу кучлар катта пул ва моддий бойликларгагина эга бўлиб қолмай, шу билан бирга тартибсиз бўлиб қолган ёшларга ҳам катта таъсир ўтказаётган эди. Пойтахтдаги бутун ижтимоий-сиёсий вазиятни издан чиқаришда асосий ўринни ёшларга бериш мўлжалланган эди. Ўз навбатида ислом ақидапарастларига ўша даврда «демократ» деб аташлари лозим бўлган жамиятшунос олим, сиёсатшунос Юсупов Шодмон каби ниқобланган «хизматкор» керак эди.

1990 йилнинг 10 августида демократик партия (яъни Шодмон партияси) сиёсий майдонга чиқди. Тожикистон Фанлар академиясининг мажлислар залида ўтган таъсис конференциясида Ш. Юсупов бугундан бошлаб республикадаги сиёсий вазият тубдан ўзгаради, деб айтди. Вазият ўзгарди ҳам. Аммо жуда ёмон томонга қараб ўзгарди. У ўз нутқларида республикада яратилган ҳамма яхши нарсаларни, тожик халқи ҳаётидаги ҳамма муқаддас нарсаларни жон-жаҳди билан қоралай бошлади.

Анча кам сонли демократик партия ҳеч қачон нуфузли бўлган эмас. Шу сабабли партия аъзоларининг сони, пул билан таъминлаш манбалари ҳеч қачон рўй-рост ва аниқ маълум қилинмаган. «Қизиқувчан» кишиларга «бу бизнинг ички сиримиз», деб жавоб беришарди. «Адолат» газетасининг ноширлик фаолияти батамом ислом тикланиш партиясининг қарамоғида эди.

«Демократлар»дан Ш. Юсупов, Р. Мусулмонқулов, Б. Собир, А. Сатторов ва бошқалар ташкил қилган митингларда шу нарса кўзга ташланардики, уларнинг теварагида ҳамиша оқ дўппи — «тоқия» кийиб олган кишилар (ислом ақидапарастларининг фаоллари) ўралашиб юришарди. Улар «аниқ мақсадга қаратилган демократия»ни қўллаб-қувватлар эдилар, «демократлар» кўпдан-кўп митинглардан чарчаб қолишганда уларни дарҳол демократларга хайрихоҳ ёшлар билан алмаштирардилар. Вақти келиб «демократлар» ўз минбарларини ислом ақидапарастларига батамом бўшатиб бердилар. Халқ митинг, йиғилиш, йиғинларнинг минбарлари, шу жумладан оммавий ахборот воситалари ислом тикланиш партияси раҳнамоларининг қўлига бутунлай ўтиб қолганининг гувоҳи бўлди.

Тожикистон демократик партияси демократлари «Тоталитар режим» билан курашаётган Россияга сўздагина эргашаётган эди. Душанбедаги демократларни қўллаб-қувватлаб чиққан Травкин, Собчак ва академик Велиховга, шунингдек хорижий журналистларга дунёга келган янги демократия ислом ақидапарстларининг қўлидаги ўйинчоқ экани маълум эмасди. Ислом ақидапарстлари демократик шиорлар остида ўрта асрларга хос қийноқ-азоб усулларини, «софи» ислом номи билан ваҳшийларча қотилликларни, аслида эса ислом фашизмини тикладилар.

Тожикистонда бир неча йил мобайнида яширин иш олиб борган ислом ақидапарастлиги «демократия»га асос солди, демократик партия эса дўқ-пўписа, қўрқитиш ва ҳукуматга тазйиқ ўтказиш йўли билан биринчи навбатдаги вазифани, яъни ислом тикланиш партиясини қонунлаштириш ва расмий равишда рўйхатдан ўтказиш вазифасини муваффақиятли уддалади. Республика қозилиги шу партиянинг ишончли таянчи бўлиб қолди.

Ш. Юсупов ўз «маҳсулини» парламент типидаги партия деб атаб, ўзи овоза қилган дастурни ва низом нормаларини бузиб, демократик принципларга хиёнат қилди, Тожикистон Демократик партиясини ислом ақидапарастлари ғояларининг тарғиботчисига айлантириб қўйди. У қозиликдан ва ислом ақидапарастларидан чиққан кўрсатмаларни айнан бажариб келди. Мана шуларнинг ҳаммаси партиянинг парчаланишига сабаб бўлди, унинг ўнлаб аъзолари — ҳақиқий демократлар Шодмоннинг ғаламислик сиёсатига норозилик билдириб, демократик партия сафини тарк этдилар. Тожикистон Демократик партиясининг экстремист қаноти эса ислом тикланиш партияси билан ошкора бирлашиб кетди.

Кейинчалик демисломчилар блоки 1992 йилнинг 5—7 май кунлари пойтахтда амалда давлат тўнтариши қилди. Ш. Юсупов раҳбарлигида ҳукумат муассасалари, радио ва телевидение босиб олинди. Унинг «оқ фотиҳаси» билан Тожикистон Демократик партияси раисининг муовини Р. Мусулмонқулов Шаҳидон майдонида 52 кун давом этган митинг даврида митингбозларни қўлга қурол олишга чақирди. Ш. Юсупов 17 нафар халқ депутатларинигина эмас, шу билан бирга Душанбедаги 8-мактаб рус синфлари ўқувчиларини ҳам гаров сифатида ушлаб қолиш ташаббускори бўлди. У телевидение орқали гапириб, бутун дунёга шундай деди: «Агарда рус аскарлари биз томонга ўтмаса, у ҳолда гаровга олинганларни отиб ташлаймиз». Ш. Юсупов ҳокимиятга эришиш мақсадида русийзабон кишиларнинг ҳаммасини гаровга олинглар деб эълон қилди. Бу билан у русийзабон аҳолининг Тожикистондан оммавий равишда кўчиб кетишига сабабчи бўлди. Ҳокимиятпараст муллалар Шаҳидон майдонида у билан ёнма-ён туриб ва унинг йўл-йўриғи билан Қўшма Штатларнинг ҳукумати шаънига — «Америкага ўлим!» деган сўзларни бақириб турдилар.

Ўзгача фикрловчиларни, демислом блоки ҳокимият тепасига келганидан норози бўлганларни бостириш мақсадида «Ситоди нажоти ватан» қабилидаги ҳарбийлаштирилган тузилмалар ташкил этилди, Тожикистон Халқ демократик армияси тузилди. Ш. Юсуповнинг сўзларига қараганда, улар гўё вазиятни барқарорлаштиришда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига ёрдам берган эмиш. Аслида эса улар ўз ҳатти-ҳаракатлари билан сиёсий вазиятни батамом издан чиқариб, жамиятнинг минтақавий ва маҳаллий принциплар бўйича парчаланишини жадаллаштирдилар.

Ш. Юсупов Тожикистонда фуқаролар уруши авж олдирилишининг бош айбдорларидан бири бўлиб қолди. У 1992 йилнинг июнидан бошчилик қилган айни «Нажоти ватан» жангарилари (штаб Душанбе шаҳридаги Эрон элчихонасидан молиявий ёрдам ва маслаҳат олиб турди) қонуний сайланган Президент Р. Набиевни Душанбе шаҳри аэропортида қўлга олдилар ва уни қурол ўқталиб туриб истеъфога чиқиш тўғрисида ариза ёзишга мажбур қилдилар. Ш. Юсупов ва Демократик партия аъзолари «Нажоти ватан» штаби билан биргаликда республика фуқаро мудофааси қўмитасининг биносини кушхонага ва сиёсий мухолифларни сўроқ қилиш жойига айлантирдилар.

«Нидои ранчбар» газетасининг мухбири Жумахон Ҳотамованинг оёғига ўқ отиб, ярадор қилишгандан кейин Ш. Юсупов уни сўроқ қилишда шахсан иштирок этди. Ш. Юсупов «Нажоти ватан» жангариларини Қўрғонтепа вилоятининг Шаҳритуз, Қабодиён туманларига юборди. Ана шу жангарилар одамларни оммавий равишда ўлдириш билан шуғулландилар. Ун комбинатининг директори Абдулмажид Ҳафизов иш жойининг ўзида ўлдирилди. 1992 йилнинг 23 октябридан 4 ноябригача бўлган даврнинг ўзидагина ана шу жангарилар Қабодиён туманида 68 кишини қатл қилдилар, шу жумладан бир оиланинг 13 аъзосини — бир ёшлик чақалоқдан тортиб биринчи гуруҳ ногирони — бир қўли йўқ Холмурод Мирзоалиевни отиб ташладилар. Мана шу бедодликлар ва қотилликларга Ш. Юсуповнинг ноиблари — дампартия раиси муовини Тоҳир Абдусатторов ва ислом тикланиш партияси раисининг муовини Алибек Сатторов бошчилик қилди.

Ш. Юсуповнинг фирибгарлик сиёсати натижасида Тожикистон фуқаролар уруши гирдобига дучор бўлди. У жазолаш ёки авф этиш ҳуқуқига эгаман, деб ҳисоблаб: «Агар кимдаким бўйсунмаса — —отиб ташлашим мумкин», дер эди. Хўжайинлар билан суҳбатда эса бу гапни бирмунча ўзгартириб, «Агар менинг гапимга қулоқ солмасангиз — ўзимни-ўзим отаман, асабим чатоқ», дерди.

Ш. Юсупов қўними йўқ одамдек гоҳ Москвада, гоҳ Қозонда, гоҳ Қобул, Лондон ёки Парижда пайдо бўлиб қолади. Ҳозир қаердалигин айтиш қийин. Аммо у қаерда пайдо бўлмасин, ҳамма жойда ўзининг «олижаноб ниятлари, мақсад ва вазифалари» учун азият чеккан «ҳақиқий демократ»ман деб жар соляпти. Бундан ташқари, у ўзининг ўтмишини оқ қилиб кўрсатишга уриниб, ҳамма нарсани ўзгалар гарданига ағдаришга ҳаракат қиляпти ва Тожикистон Республикасининг ҳозирги қонуний ҳукуматини, ҳозирги тузумини кўп гуноҳлар қилди, деб айбламоқда. Шуни айтишар эканда, ўз айбини билса, ёрилиб ўлади деб.

Тожикистон Республикасининг «Бизнес и политика» ҳафтаномаси, 1993 йил, 12 сентябрь.

Чирчиқ шаҳридаги дорихоналар жамоаси малҳамлар танқис бўлган айни кунларда тоғ-бағридан турли-туман доривор гиёҳлар териб келиниб, шу ернинг ўзида юрак, ошқозон ва асаб касалликларини даволашда ишлатиладиган дорилар тайёрлашни йўлга қўймоқда. Яқинда шу мақсадда ташкил этилган бўлимда беморларга гиёҳлардан тайёрланган шарбатлар, турли ичимликлар тавсия қилина бошланди.

ТАСВИРДА: 1. Чирчиқ шаҳридаги 15-дорихонанинг ташқи кўриниши. 2. Беморларга гиёҳлардан тайёрланган шарбатлар тавсия қилинаяпти. 3. Доривор гиёҳлардан малҳам тайёрлаш бўлими ходималари Наталья Стипенчук ва Фарида Мираюбова. 4. Шаҳардаги 70-дорихона ходимлари (пастдаги тасвир) янги тайёрланган малҳамларни кўздан кечиришмоқда.

Ш. ИБРОҲИМОВ тасвирлари.

«СИРДАРЁ—93»

СИРДАРЁНИНГ СУВИ НЕГА ОРОЛГА ЕТИБ БОРМАЁТИР?

Яқин кунларда Оролни ҳимоя қилиш жамоатчилик қўмитасининг ташаббуси билан ташкил этилган «Сирдарё—93» илмий-дўстлик экспедицияси аъзолари сафарга отланишади. Сафар олдидан мухбиримиз қўмита раиси П. ШЕРМУҲАМЕДОВ билан учрашиб, бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Экспедициянинг мақсад ва вазифалари нималардан иборат?

— Хабарингиз бор, шу йилнинг 26 март куни Қозоғистон Республикасининг Қизил Ўрда шаҳрида Марказий Осиё давлатлари бошлиқларининг Орол муаммоларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтган эди. Унда Орол денгизининг қуриб боришн муносабати билан юзага келган оғир экологик вазият кенг муҳокама қилинганди. Ўшанда Амударё ва Сирдарёнинг теварак-атрофида пайдо бўлган ариқ ва кўллар, сув омборлари ҳамда экинзорлар ҳолати ҳам давлат бошлиқларининг эътиборидан четда қолмаган эди.

Маълумки, Сирдарёнинг суви Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон Республикалари ҳудудларидан оқиб ўтади. Шу сабабли мазкур дарёнинг ўзига хос муаммоларини учта қўшни республикаларнинг иштирокисиз, фақат Ўзбекистоннинг ўзида ҳал этиб бўлмайди.

«Сирдарё—93» илмий-дўстлик экспедициясининг аъзолари ўн кун давомида қаерда бўлишмасин, биринчи навбатда сувдан фойдаланишда йўл қўйилаётган хўжасизликларга барҳам бериш, шунингдек, оқова сувларнинг тақдири, ичимлик суви муаммолари, атроф-муҳитнинг тозалиги масалалари билан қизиқадилар. Биз шу ва шунга ўхшаш экологик муаммоларин қозоқ, қирғиз, тожик дўстларимиз билан ҳамкорликда муҳокама қиламиз.

— Ҳозир Сирдарёнинг суви Орол денгизига етиб бораётирми?

— Шу йилнинг 25 март куни бир гуруҳ экологлар ва сув хўжалиги ходимлари билан вертолётда дарёнинг қуйи оқими бўйлаб учдик. Маълум бўлдики, Сирдарёдан Оролга бир томчи ҳам сув тушмаётган экан. Аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, унинг суви Казалинск шаҳри яқинида тугаб қолаётир.

Шу ўринда ўзим гувоҳ бўлган бир ҳодисани айтиб ўтсам. Мен 1987 йилдан буён ҳар йили Сирдарё бўйлаб сафарга чиқаман. Ва ҳар гал дарё атрофида янги-янги кўллар ва уфққа туташиб кетган шолизорларни кўраман. Тўғри, кўллар ҳам керак. Лекин она Оролимиз қуриб бораётган бир пайтда ҳадеб кўпдан-кўп сунъий кўллар яратишнинг ҳожати бормикин?!

— «Сирдарё—93» экспедициясининг йўналиши қандай бўлади?

— Экспедиция маршрути Қирғизистон Республикасининг Норин шаҳридан бошланиб, сўнгра Фарғона водийси, Хўжанд ва Тошкент вилоятлари, Чордара сув омбори, Туркистон тумани, Қизил Ўрда вилояти ҳудудлари орқали Оролга борилади. Биз йўл-йўлакай туман ва вилоятларнинг раҳбарлари, сув хўжалиги мутахассислари билан учрашувлар ўтказамиз. Шунингдек, қирғиз, қозоқ ва тожик биродарларимиз билан бирга дўстлик кечалари уюштиришни ҳам режалаштириб қўйганмиз.

— Экспедиция қатнашчилари қайси касб вакилларидан иборат?

— Сафимизда таниқли экологлар, биологлар, ихтиологлар, географлар, сув хўжалиги ходимлари ҳамда журналистлар бор. Шу ўринда экспедициямиз билан бирга сафарга отланаётган Ойхон Ёқубова раҳбарлигидаги «Гавҳар» фольклор-этнографик ансамбли ҳақида икки оғиз илиқ сўз айтиш ўринлидир. Аллақачон халқ меҳрини қозонган бу ансамбль бир неча йиллардан буён жамоатчилик асосида Оролбўйи атрофида истиқомат қилаётган аҳолига маданий хизмат қилиб келмоқда.

«Халқ сўзи» мухбири.
Ғафур ШЕРМУҲАММАД суҳбатлашди

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН ЯНГИ НАРХЛАР БЕЛГИЛАНДИ

1993 ЙИЛ 20 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ МДҲ МАМЛАКАТЛАРИДАН КЕЛТИРИЛАЁТГАН ЁҚИЛҒИНИНГ ҚИЙМАТИ ОШИБ КЕТГАНЛИГИ ВА ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАҚСАДИДА ЯНГИ НАРХЛАР БЕЛГИЛАНДИ.

ЭНДИ АҲОЛИ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИНИНГ 1 КВТ-СОАТИ УЧУН 4 СЎМ, ЭЛЕКТРОПЛИТАЛИ ОШХОНАЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР 1 КВТ-СОАТ УЧУН 2 СЎМДАН ТЎЛАШАДИ.

ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН 10 ОКТЯБРГАЧА ҲАММА ҚАРЗЛАРНИ КВТ-СОАТИГА 1 СЎМ ҲИСОБИДАН ТЎЛАШ ЗАРУР.

10 ОКТЯБРДАН КЕЙИН ФАҚАТ ЯНГИ НАРХЛАР БЎЙИЧА ЯЪНИ КВТ-СОАТИГА 4 СЎМДАН ҲАҚ ОЛИНАДИ.

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ФОЙДАЛАНИШДАГИ БАРЧА ИМТИЁЗЛАР САҚЛАНИБ ҚОЛАДИ.

УЗЭНЕРГОНАЗОРАТ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ИСТИҚБОЛНИ БЕЛГИЛАШ ВА СТАТИСТИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ МАРКАЗИ

қуйидаги мутахассислар бўйича ўқишга қабул қилади:

I. ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА:

1. Бухгалтерлар - халқ хўжалигининг ҳамма соҳалари бўйича.
Ўқув муддати 3 ва 6 ой.
(Ўрта маълумотли ва тўлиқсиз ўрта маълумотли кишилар қабул қилинади ва тугагач диплом берилади).
2. Электрон ҳисоблаш машиналарида ишлаш бўйича оператор ва программистлар тайёрлаш *(1, 2 ой)*.
3. Компьютерларда ишлаш *(ҳамма усуллар бўйича)*. Муддати -1, 2 ой.

II. ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА:

1. Бухгалтерларни қайта тайёрлаш. Бухгалтерия соҳасида ишлаётган ва шу соҳа бўйича олий маълумотга эга бўлмаган кишилар учун.
2. Ташқи иқтисодий алоқалар бўйича иқтисодчилар *(олий маълумотлилар учун)*.

III. МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА:

1. Миллий ҳисоб тизими ва бухгалтерия ҳисобининг янги режаси бўйича икки ҳафталик ўқув дастури асосида бухгалтерлар, иқтисодчилар.
Ўқиш *(кундузги ва кечки)* ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда олиб борилади. Ўқиш бошланиши гуруҳларнинг тўпланишига қараб белгиланади.
Битирувчиларга бухгалтер - иқтисодчи; ташқи иқтисодий алоқалар иқтисодчиси мутахассиси деб кўрсатилган диплом берилади.
Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Ўқиш учун ҳақ нақд ёки пул ўтказиш йўли билан тўланади.

МАНЗИЛИМИЗ: *300077, Тошкент шаҳар, Буюк Ипак Йўли, 42*
Метронинг Пушкин бекати.
Троллейбуслар - 17, 18
Автобуслар - 24, 101 Черкасский бекати (собиқ ЦСУ)
Телефонлар: 67-24-62; 68-54-52

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

خلق سوزی

ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ, (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — С. Муҳиддинов, навбатчи— М. Холматова.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 496. 97346 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди: 23.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6